

Heid Cat zondag 16 vr/ant 44

1 vernedering 2 aanvechting 3 vertroosting

Gemeente,

In de vernedering van de Heere Jezus zien wij Hem in Zijn liefde. Liefde zien wij in Zijn ontvangen en geboorte, in Zijn lijden en kruisiging, in Zijn sterven. Liefde, eindeloos groot.

Maar in Zijn vernedering zien wij ook zegeningen, schatten, weldaden. Dat Hij onze schuld helemaal bedekt, van de eeuwige verdoemenis verlost, van de vloek bevrijdt, de dood maakt tot een doorgang naar het eeuwige leven, en onze oude mens door Zijn kracht leert doden.

Uit de lijdensweg van de Heere Jezus straalt liefde en wellen zegeningen op. Het geloof ontvangt en vangt op, zoveel het kan. Het groter het geloof hoe meer het op kan vangen.

1 vernedering

Aan het einde van de vernedering van de Heere Jezus noemen de twaalf artikelen nog één ding: dat Hij is nedergedaald ter hel. Als je dat even op je in laat werken is dat vreemd. Dat dat hier staat. Want je krijgt de indruk dat de vorige elementen van Jezus' vernedering op volgorde staan. Eerst ontvangen en geboren, van jongs af aan geleden, toen gekruisigd, daarna gestorven en toen begraven. En daarna dan nedergedaald ter hel? Dat kan niet. Als Jezus na Zijn dood nog in de hel heeft geleden, had Hij nooit aan het kruis kunnen roepen: het is volbracht! Want dan moest het zwaarste juist nog komen. Dan was het niet volbracht toen Jezus stierf.

Dus hoe is dat dan bedoeld? Daar zijn twee verklaringen voor. Eén staat er in de catechismus en gaan we over nadenken met elkaar vanavond, en de andere noem ik aan het eind van de preek. Daar kunnen we korter over zijn, maar we noemen hem wel.

De catechismus, en eigenlijk heel de reformatie, vat het zo op. Het nedergedaald ter hel is de rode draad die door alle vorige momenten heenloopt. Al die momenten noemen vooral de lichamelijke kant van Zijn lijden, maar dit noemt heel uitdrukkelijk dat er een andere kant in Zijn lijden was: dat Zijn ziel is nedergedaald ter hel. Je zou dan het woordje; kortom ertussen kunnen zetten. Kortom: nedergedaald ter hel. Van lieverlee neergedaald en aan het kruis helemaal tot op de bodem zagezegd: toen Jezus

in de duisternis uitriep: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten.
Dat is de hel: van God verlaten zijn.

Moeten we ons indenken: als iemand je verlaat, in de steek laat, niks meer met je te maken wilt hebben is dat erg. Doet ontzaglijk pijn. Iemand verlaat je kwaadwillig zonder dat je er oorzaak voor gaf. Maar dan zijn er twee dingen die het hier nog eindeloos erger maken. Ten eerste: wanneer verliet God de Heere Jezus? Toen Hij gekruisigd was. Dus toen Jezus de vloek droeg, de toorn van God op Zijn ziel voelde. En Hij in Zijn ziel zuchtte en kermde en schreeuwde om hulp. En toen verliet Zijn Vader Hem. Als iemand je verlaat terwijl je het prima maakt, is dat erg, maar dan kun je denken: ik red me toch wel. Maar als iemand je verlaat terwijl je in grote nood bent, pijn hebt, roept om hulp en dan loopt iemand toch bij je vandaan. De Vader verlaat de Heere Jezus terwijl Hij aan het kruis hangt. Zucht onder de last van onze zonden en de toorn Gods. En ten tweede: als iemand je verlaat met wie je verder niet zo veel hebt, dan kom je daar wel overheen. Als iemand je verlaat met wie je verbonden weet, die je liefhebt, dan doet dat ontzaglijk meer pijn. Hier verlaat de Vader Zijn Zoon. De Zoon Die Zijn Vader zo liefheeft. Die van eeuwigheid bij Zijn Vader was. Voor Wie de nabijheid van de Vader de adem was, de zuurstof om van te leven. En Die verlaat Hem nu. Deze Vader verlaat deze Zoon. Dat is de hel. Nedergedaald ter hel.

Nu hebben wij gelezen hoe Jezus in Gethsemané was. Wat gebeurde daar? Daar liet de duivel Jezus zien wat Hem te wachten stond. De dood, ja, maar dat niet alleen. Want velen zijn de dood onbevreesd tegemoet gegaan. Vele martelaren zijn zonder angst de dood ingegaan. Maar Jezus ziet voor Zich die nederdaling ter hel. Dat Hij daarheen op weg is. Hij ziet als het ware een brandende tunnel voor Zich, waar Hij nog een meter of 10 van verwijderd is. En elke stap breng Hem er dichterbij. Dichterbij die eindeloze tunnel van vuur. Die eindeloze Godverlatenheid. En dan horen we in de Evangelien: Hij begon droefig en zeer beangst te worden. Zeer beangst. Hij gaat de hel tegemoet. De Godverlatenheid. Zeer beangst. En Hij zegt: Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe. Letterlijk: Mijn ziel is omringd, omsingeld door droefheid. Kan er niet uit ontsnappen. En Jezus gebruikt dan woorden uit de vertaling die Hij kende van Psalm 42. Mijn ziel dorst naar God, mijn ziel buigt Zich neder in Mij. Weer zien wij dat Jezus Zich terugvindt in de Psalmen. Zijn droefheid is heimwee, dorst naar God. Maar die dorst zal niet vervuld worden. met geen druppel. God zal Hem verlaten, terwijl Hij in de diepste, zwaarste vloek zal zijn.

Al je zo dicht bij zo'n brandende tunnel staat kun je je indenken dat heel je wezen terugdeinst. En als je dichterbij komt en het voelt heter, wil je maar één ding: terug, ervandaan. Maar Jezus valt op Zijn knien en we horen

Hem bidden: laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan indien het mogelijk is, maar niet Mijn wil, de Uwe geschiede. Laat Mij dan toch die tunnel tegemoet en ingaan. Helemaal in en door, tot de volkomen nederdaling ter hel. Onder de zwaarste vloek en het meest verlaten door U.

Jezus is nedergedaald ter hel. Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe. Droevig en zeer beangst!

Daar trekken we twee lijnen uit. De eerste lijn naar iedereen onder ons die onbekeerd is. Buiten Jezus is. Dan ben je ook op weg naar de Godverlatenheid. Van nature zijn we dat allemaal. Maar stel je voor dat je daar niet beangst voor bent. En niet voor terugdeinst. En je leeft vrolijk en gerust verder terwijl je elke stap en dag dichterbij de Godverlatenheid komt. Dan legt Jezus Zijn hand op ons vanavond en kijkt ons diep in de ogen. Zie je hoe Ik beangst was en geworsteld heb? Hoe kun jij dan gewoon rustig verder leven. Op weg naar de hel en zo gerust. O mens, Ik weet wat het inhoudt en Ik was er zeer beangst en bedroefd onder. Schrik toch wakker! Je weet niet wat je doet. Hoe kun je zo gerust verder leven terwijl je daarheen op weg bent? Mag ik je smeken om te ontwaken? Als je Mij ziet worstelen ga jij dan zo erheen op weg? Hij komt ahw voor je liggen en je ziet Hem worstelen. Stap niet over Hem heen, maar bekeert u!

De tweede lijn vanuit deze nederdaling ter hel loopt naar allen die Jezus kennen. Naar een ieder die gelooft in Hem en de toevlucht tot Hem nam. Zo lief heeft Jezus je gehad. Dit heeft Hij voor je overgehad. Wat was de verzoeking voor Hem groot om terug te gaan. Alles in Hem deinsde terug, Zijn lichaam dat de pijn duchtte, Zijn geest die de Godverlatenheid vreesde. Die brandende tunnel van vuur. Maar Hij ging door. Hij ging erheen en erin en tot het einde. Zoveel liefde. Dit had Hij voor Zijn Kerk over. Waarom? Daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven, omdat ik anders ter helle had moeten neerdalen. Hij droeg de toorn Gods waaronder wij eeuwig hadden moeten verzinken. Zo veel liefde! Voor iemand die het zelf verdiend heeft. In de vernedering van de Heere Jezus zien wij Zijn liefde. En wat voor een liefde. Dit had Hij voor mij over. Zo ben ik verlost. Wat is die verlossing te danken aan onnoemelijke liefde.

Wat kan ik mijn zonde voelen dat ik Hem zo weinig liefheb. Dat ik Hem soms vergeten kan. Dat ik van Hem wegdwaal, Hem verlaat. Wat is mijn gebrek aan liefde tot Hem schrijnend en beschamend.

En wat verlang ik Hem te dienen en te danken. Hem te volgen waarheen Hij ook gaat. Hij is het zo waard, en bij Hem is het zo goed.

Een geloofsleven lang blijf ik leren aan welk een liefde mijn verlossing te danken is, hoe schrijnend mijn gebrek aan wederliefde is en hoe waard Hij het is gediend en gevolgd te worden.

2 aanvechting

Behalve liefde wellen er ook zegeningen op Zijn vernedering zeiden we en zagen we al. Dat geldt hier ook: uit de nederdaling ter hel van de Heere Jezus welt ook zegen op, troost, nut. En daar gaat het nu verder over. En de zegen van de nederdaling ter hel van de Heere Jezus die wordt vooral gekend in tijden van aanvechtingen. Zo begint antwoord 44: dat ik mijn hoogste aanvechtingen.

Wat is dat? Het woord zelf komt niet in de Bijbel voor, maar wat ermee bedoeld wordt wel zullen we zien. Wat zijn aanvechtingen? Om te beginnen: aanvechtingen komen van de duivel. Zijn aanvallen die de duivel op je geloof doet. Op het komen tot en blijven in het geloof. Maar die kan hij doen op verschillende manieren. De duivel kan ons aanvallen met verzoeken: hele fijne zonden naar je toe laten komen in de hoop dat je eraan toegeeft. De duivel kan je aanvallen door vervolgingen: dat hij je bedreigt met hele erge dingen die mensen je aan gaan doen als je gaat of blijft geloven. De duivel kan je verleiden door gedachten dat je je maar niet zo druk moet maken, je leeft toch best aardig dus waarom zou je zorgen maken en je druk maken om bekering, niet nodig, het komt heus wel goed. Maar de duivel kan ook je aanvallen met de tegenovergestelde fluistering in je hart: het komt vast nooit goed met jou, met u. Het kan niet meer. Te lang gewacht en teveel gezondigd. Het is toch niet weggelegd voor u, je kunt net zo goed opgeven en stoppen met bidden want het is toch niet voor jou, voor u. Dat noemen we aanvechting.

Wat gebruikt de duivel daarvoor? Hoe probeert hij je dat wijs te maken? Nou, dan maakt hij gebruik van iets wat God doet. Dan pakt hij het mes dat God gebruiken wil om je te opereren en de duivel wil je met dat mes doodsteken, doden. Let op, een voorbeeld:

God geeft door Zijn Geest schuldbesef. Je ziet je zonden. Denk aan de Psalmen zoals Psalm 6, 25, 32, 38, 51, 102, 130, 143. God laat je je zonden zien. Als een mes om daarmee je eigengerechtigheid weg te snijden, het vertrouwen op jezelf, de overmoed en valse gerustheid weg te snijden. Maar dan pakt de duivel dat mes van je schuldbesef om je aan te vechten: zie je wel, voor jou is geen hoop meer, jij hebt vroeger te veel, te erg gezondigd, jij hebt pas nog veel te erg gezondigd, en nadat je tot geloof kwam heb je nog zo erg gezondigd, je hebt misschien wel de zonde tegen de Heilige Geest gedaan:

het is hopeloos, het kan niet meer. Stop maar met hopen en bidden.
Aanvechting.

Nog een voorbeeld. God beproeft je door Zich te verbergen. Dat kan door je hele erge dingen mee te laten maken, of doordat Hij op je gebed niets laat merken. Denk aan de Psalmen die daarvan zingen: Psalm 10, 13, 22, 27, 30, 31, 69, 77, 88, 143. Dat God Zich verbergt. Dat is een mes waarmee God je gerustheid en lauwheid wil wegsnijden. Je traagheid en je oppervlakkigheid wil wegsnijden. Je slaperigheid. Maar de duivel pakt dat mes graag over en fluistert dan: zie je wel God moet helemaal niks van je hebben. Hij luistert toch niet naar je, Hij is je vergeten, Hij denkt niet meer aan je. Stop maar met hopen en bidden. Aanvechting.

En dan het 3^e voorbeeld. Luther. Luther en aanvechting horen bij elkaar. Luther werd vaak aangevochten met de gedachte: je bent toch niet uitverkoren. Als ik nou niet uitverkoren ben, heef het allemaal toch geen nut. En je zal zien dat ik het niet ben en dan kan ik net zo goed stoppen en ophouden. Aanvechting.

Nu is het waar dat niet iedereen evenveel aanvechting krijgt. Luther zegt: als God je een groot en sterk geloof wil geven dan laat Hij je veel aanvechting meemaken. En misschien ook als je op een belangrijke positie in de kerk komt, denk aan Luther, dat je dan ook meer aanvechtingen krijgt toegemeten van God. En verder weten wij de reden niet waarom God de één zwaarder laat worden aangevochten dan de ander.

Maar als je aangevochten wordt. Wat dan?

Nou, dan zijn er twee reacties denkbaar. De ene is dat je denkt, en voelt: nou ja, dan maar niet. Als de duivel je influistert: het kan niet voor je, het is niet meer mogelijk voor jou, dat je denkt: nou ja dan toch niet..... Dan maar geen genade voor mij, geen eeuwig leven met God. Wakker kan ik er niet van liggen. Mijn leven leef ik toch wel, en het geeft me genoeg om druk mee te zijn of plezier en voldoening uit te halen, dan maar zonder hoop op God leven. Wie leeft er zo? Dan heeft de duivel zijn bedwelmingsmiddel wel heel erg op je gelegd. Dan heeft de duivel je wel heel vast in zijn klauwen gekregen. Als aanvechting geen aanvechting meer voor je is, maar berusting geeft en niet meer ongerust maakt.

O mens, ontwaak! O geliefde oudere, jongere, ontwaak! Ontwaak uit deze dodelijke rust.

De andere reactie is dat aanvechting aanvechting voor je is. En je angstig maakt en ongerust. Als dat toch waar zou zijn, dat er voor mij geen heil is bij God, geen vergeving meer is, geen leven met God, dat is erg, zo erg.

Dat gaat diep door je heen. Ik herinner me nog bij mijzelf 1 keer, een middag de laatste vakantiedag in Frankrijk een keer. Stel je voor. En daarbij kun je één ding niet zeggen: Heere, dat kunt U niet maken want dat verdien ik niet, daar ben ik te goed voor om mij buiten te sluiten. Nee, dat kun je niet zeggen, je kunt alleen maar zeggen: het is wat ik verdiend heb, U hebt het recht aan Uw kant, en wel 1000 redenen om mij buiten te sluiten. Dat leert God je in de aanvechting. Dat leert je in het ware geloof. Echt waar.

3 vertroosting

Maar in de vernedering van de Heere Jezus ligt troost, liggen weldaden. Luister maar naar antwoord 44. Dat ik in mijn hoogste aanvechtingen verzekerd zij en mij vertrooste dat de Heere Jezus mij van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft. Want in die benauwdheid is Hij geweest. Als ik aangevochten word en aanvechting aanvechting voor mij is, dan is Jezus daar. En vanavond legt Hij Zijn hand op mij en zegt: Ik weet wat dat is. Ik weet wat het is om geen hoop te hebben, om angstig te zijn voor de hel. Want ik ben zegt Hebreëen 4:16 in alle dingen gelijk als wij verzocht geweest. Ook hierin, in de aanvechting ben Ik geweest. En vanavond kruist Jezus je pad in de aanvechting. Zie, hier ben Ik. Ik kruis je pad en weet wat het is om te denken: het kan niet meer, er is geen genade meer, mij wacht alleen de hel. Ik weet ervan. Ik kruis je pad. En: Ik ga verder. Ik ga dat pad helemaal uit. Tot het einde toe, heel de tunnel in en door. Ik ga verder. En daarom : ga jij maar terug, u mag terug. U hoeft niet verder, u zult niet verder, u mag terug. Ik voor u. En u mag terug, terug naar God, naar Zijn Vaderhart, naar Jeruzalem, het nieuwe Jeruzalem waar God alles en in allen is.

Als Jezus je zo ontmoet vanavond, of wanneer dan ook in je leven, in je aanvechting. Onvergetelijk! Hij is in mijn aanvechting geweest. En Hij gaat verder en ik mag terug. Dat ik mij verzeker en vertroost dat mijn Heere Jezus mijn heeft verlost. Heeft verlost. Ik kom er niet, in de Godverlatenheid. Ik zal er nooit komen, want Hij is er voor mij geweest. Wat heb ik Hem lief. Die mij ontmoette in mijn aanvechting.

Ja, maar mag dat wel, mag ik dat wel geloven? Wil Jezus mij wel ontmoeten en wil Hij me wel zien als ik aangevochten wordt? Geldt dat niet heel veel mensen, maar mij misschien niet? Hoe weet ik dat Jezus ook mij zo ontmoeten wil? Ik voel het niet, ik merk het niet, ik heb geen emotie erbij.

Hoeft ook niet, al mag je er wel naar verlangen. Maar het Woord, de belofte. Die geven het aan. De beloften van de Schrift: die tot Mij komt zal Ik geenszins uitstoten. En die tot Hem gans hulpeloos gevloeden komt zal Hij ten Redder zijn. Hij is gekomen om zondaren zalig te maken. En dat heeft Hij verzekerd in het verbond. Ik zal u tot een God zijn. En uw nageslacht na u. Dat

heeft Hij verzegeld in de doop, de kinderdoop. Dat Hij ook mij wil verlossen en ook mij wil ontmoeten.

Daarin schuilen, daarheen vluchten. Luther zegt dan: de aanvechting is als een roofvogel, een havik, een valk, die het vogeltje van het geloof, het musje achtervolgt. En het musje vliegt, maar de valk, de havik blijft achtervolgen. Maar daar ziet het musje wat: een rots met een kloof, een spleet erin. Heel smal, maar groot genoeg voor het musje. En het musje schiet erin en de havik kan er niet bij, die is te groot, hij kan er bijkomen meer. Zo zegt Luther is de aanvechting. Als die roofvogel. Die domme duivel, zegt Luther, die mij achtervolgt die leert mij om de beloften in de Bijbel te zoeken. Die leert mij om mijn Bijbel goed te lezen. En om de spleten van de beloften te zoeken en me daarin te verschuilen. En dan moet de duivel op afstand blijven. De aanvechting leert zoeken in de Bijbel naar de beloften en het verbond van God. Naar de kinderdoop. En dan ben ik veilig. Het is toch waar; ook voor mij, ook voor mij wil Jezus Verlosser zijn. In mijn hoogste aanvechtingen zelfs. Dar zing ik: Ik steun op God mijn Toeverlaat, dus heb ik niets te vrezen.

Troost, zegen uit de vernedering van Christus.

Maar dan dat andere. Ik zei in het begin. Je kunt dit op twee manieren uitleggen. De manier van de Reformatie is deze: heel Zijn lijden door is Jezus' ziel neergedaald in de hel. Vooral in Gethsemané en aan het kruis.

Maar de Vroege Kerk, daar bedoelen we de christenheid mee van 100 tot 400 na Christus, die had een andere uitleg. Die hield vast aan de volgorde. Eerst geboren, toen gekruisigd, toen gestorven, toen begraven en daarna neergedaald ter hel. Maar dan opgevat naar I Petrus 3:18-20. Daar gaat het over de geesten in de gevangenis. De geest, de duivel, en de geesten met name van de ongelovigen ten tijde van Noach. Hun geest, ziel is na hun sterven naar de hel gegaan, of een zaal van de hel. Bij de duivel. Wachtend op de jongste dag. Om met lichaam en ziel dan in de poel van vuur en sulfer geworpen te worden. Tenminste, als Jezus zou winnen. Maar stel nou eens dat de duivel zou winnen. Dat de duivel niet alleen Adam, maar ook Christus tot zonde zou kunnen verleiden. Dan zou de duivel het gewonnen hebben. En dan zou de duivel wel zorgen natuurlijk dat hij uit de hel kon komen en zijn volgelingen zou kunnen bevrijden en meenemen om op aarde feest te gaan vieren. Als de duivel zou winnen. En toen Jezus op aarde kwam hielden de duivel en die verdoemde geesten ahw hun adem in. Zou satan winnen, zou hij Jezus ten val kunnen brengen, dan komt het goed voor ons! Maar Jezus heeft geleden, is gekruisigd en niet ten val gekomen. En toen Jezus de geest gaf ging Zijn geest de gevangenis van de hel binnen, niet om te lijden, maar om te

laten zien, te prediken: Ik ben Overwinnaar. En de duivel en de zielen van de verdoemden wisten het toen: verloren, verloren, voor eeuwig verloren. Alle hoop is verkeken. Jezus heeft gewonnen, satan heeft Hem niet ten val kunnen brengen. Jezus heeft gewonnen.

Jezus heeft als Overwinnaar Zich in de hel vertoond. Dat betekent ook: als ik aangevochten wordt door de duivel. Of vervolgd, of verzocht, of verleid, vrees niet. Jezus is Overwinnaar. Satan heeft verloren en Jezus is Overwinnaar. Hij verlost. Hij wil dat en Hij kan dat ook.

Ik mag in mijn hoogste aanvechtingen verzekerd en getroost zijn!

Amen